Ч. 185 (13.133). Львів, вівторок 23. серпня 1932. Pocztowe opłaty uiszczono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чи автономія виключає змагання до незалежности?

Від Редакції: Цю статтю публікуємо в порядку дискусії. Будемо радо містити на ці теми голоси наших політичних діячів і надіємось, що прилюдна дискусія в тих справах причиниться в великій мірі до висвітлення деяких складних питань нашої політики й тактики і тим самим буде корисною для нас.

Говорити про автономію українських земель можна лише поза межами Радянщини, бо автономія то є низка правних норм, якими недержавна нація намагається забезпечити свій національний розвиток супроти чужонаціональної держави; у Радянщині-ж правні норми фактично не існують, бо завжди можуть бути скасовані сваволею московської диктатури.

Але цілком хибно будоб думати, що домагання національно-територіяльної автономії в Польщі стоїть в якійсь суперечности до гасла національно-державної незалежности. Тут питання зовсім не — автономія чи самостійність, а тільки: через автономію до самостійности.

Думати, що мінімальне, тактичне домагання автономії може заслонити перед західно-українським громадянством гасло самостійности, це значило би ображати національно-політичну свідомість цього громадянства. Жадання державної самостійности українських земель таке старе, як весь новітній національний рух у Галичині. Десятки років національно-політичної боротьби та українсько-польська війна так зглибили гасло національно-державної самостійности в українськім народі, що говорити про затемнення цього гасла домаганням автономії, значить затемнювати справу автономії партійною полемікою.

Домагання автономії випливає льогічно з органічного характеру цілої дотеперішньої національної боротьби на західньо-українських землях. Поза нею лишається хіба лише піти слідом за литовцями та оголосити бойкот польського сойму, але на превеликий жаль робити це можна лише маючи, як литовці, власну державу.

Домагання автономії західних земель фігурує на інтернаціональному терені мало не від самого приєднання Галичини до Польщі й перенесення цього жадання до програми українських парляментарних партій осяглоб дуже потрібне узгіднення міжнародньої української акції з тактикою українських партій у межах Польщі. Коли ті самі максималісти, що з такою погордою відкидають „опортуністичне" домагання автономії в краю, виступають в Женеві в обороні не лише тої самої автономії, а й домагань без порівнання менше поважних, то це виглядає досить незрозуміло, і дає полякам добру нагоду твердити, що українці висувають свої домагання не річево, а лише в цілях агітації проти польської держави.

Справи автономії не можна лучити і тому є справою самостійности, що автономія є справою західньо-українською справою, а державна самостійність є справою соборною, справою суцільности українських земель.

Саме існування Радянщини робить домагання політичної незалежности західньо-українських земель поза межами соборности цілком утопійним. Здобуття самостійности є актом революційний. Розвиток-же українського революційного руху в межах Польщі стримує сусідство величезної, безмірно реакційної московської деспотії. Радянщина для Польщі є в деякій мірі тим самим, чим була спочатку Туреччина, а потім Росія для Австро-Угорщини. Слушно чи ні, це питання інше. І це не випадок, що Австро-Угорщина розвалилась по розпаді Росії, в наслідок зрушення революційної відосідомости народів Австро-Угорщини, яким не загрожувала вже царська Росія новим поневоленням.

Коли жахливе переслідування та нищення українського населення більшовиками тим часом не викликує там масового успішного революційного руху, то це безумовно стримує і революційний рух українського населення Польщі, яке чує, а часом і бачить, що робиться на Радянській Україні.

Коли органічна нац. боротьба не лише не стоїть у протилежности до революційного руху, а й служить звичайно необхідною передумовою для нього, то „роблення революції" буває все поважною перешкодою для розвитку органічної праці, а тим самим і для повстання справжнього національно-революційного руху.

Органічний національно-політичний рух, поважним досягненням якого може бути національно-територіяльна автономія, можливий на всіх українських землях за виїмком Радянської України; осягнення самостійности без попереднього розвалу Радянщини неможливе ніде.

Тим більше треба витати резолюції останнього Зїзду УНДО, які виразно зазначили відносини між визвольними змаганнями українського народу по обох боках кордону. Признання, з яким українське громадянство поставилось до цих резолюцій та увага, яку вони викликали на чужині, цілком оправдані.

М. Данько.

Союз Народів і українці.

Українські петиції в Союзі Народів від 1921 р. по останні часи.

(Докінчення.)

Крім вичислених у попередніх статтях українських петицій з Польщі наспіли до Союзу Народів за останні часи ще такі нашим читачам відомі зі згадок у пресі петиції та меморіяли:

1) **Петиція Української Парляментарної Репрезентації** в справі нових кольонізаційних законів. На неї наспіла відповідь польського уряду. Але досі петиція остаточно не полагоджена.

2) **Петиція д-ра Олександра Сушка** в справі поведення польських поліційних чинників з українськими політичними вязнями. На неї теж наспіла польська відповідь. Петиція досі теж остаточно не полагоджена.

3) **Петиція Української Парл. Репрезентації** в справі нового польського закону про приватне шкільництво. Її в Союзі Народів ще не розглядали.

4) **Петиція Української Парл. Репрезентації** в справі української кооперації на Волині. Цієї петиції теж ще не вспіли розглядати в Союзі Народів.

Разом з попередніми петиціями та меморіялами наспіло до Союзу Народів за десять літ 51 українських скарг у справах положення українського населення в Польщі. Одначе цим реєстр українських жалоб до Союзу Народів не вичерпується. Багато з висланих туди петицій не удостоїлось розгляду з чисто формальних або й річевих причин. Вони були зле написані.

*

Тепер переходимо до реєстрування українських петицій до Союзу Народів, які висилали представники українського населення з **Румунії.** Ці петиції такі:

1) **Дві петиції бесарабської делеґації на мирову конференцію в Парижі.** Перша петиція має дату 25. вересня 1921 р. а друга носить дату 27. жовтня 1921 р. Змістом петицій невідрадне політичне й господарське положення української меншини в Бесарабії. Автори петицій домагаються розтягнення правної сили підписаного Румунією договору про охорону національних меншин і на Бесарабію. Обі петиції підписав голова б. делеґації на мирову конференцію М. Крупенський. На ці петиції румунський уряд прислав відповідь з дати 12. грудня 1921 р. Комітет Трьох (Бельгія, Еспанія, Китай) приняв у цій справі дня 26. березня 1922 р. таку соломонівську постанову: Комітет Трьох не вважає за потрібне займати цією справою уваги Ради Союзу Народів.

2) **Петиція д-ра В. Дутчака з Черновець** у справі румунського закону про державну приналежність з дня 23. лютого 1924, який то закон суперечний з договором про охорону прав національних меншин. На петиції дата: вересень 1924 р. Румунський уряд дав на цю петицію відповідь з дати 30. листопада 1924. Ґенеральний секретар'ят Ліґи передав матеріяли членам Ради Ліґи до розгляду і досі справа неполаднана.

3) **Петиція д-ра Василя Дутчака з Черновець** у справі навчання науки релігії в школах, що обслугують потреби українського населення, у румунській мові. Петиція має дату: 28. грудня 1924 р. Відповідь румунського уряду на цю петицію наспіла дня 7. травня 1925 р. Матеріяли перейшли із секретаріяту до членів Ради Союзу Народів і там застрягли.

4) **Петиція д-ра Василя Дутчака з Черновець** у справі загального, важкого положення, в якому найшлося українське населення в Румунії, зокремаж у справі румунської аграрної реформи. Відповідь румунського уряду наспіла на цю петицію з 13. вересня 1925 р. уже 1. грудня 1925. Весь матеріял перейшов із секретаріяту до Ради Союзу Народів і там потонув.

5) **Меморіял б. президента Української Національної Ради** д-ра Евгена Петрушевича до 7-ої сесії Ліґи Націй у справі загального положення українського населення в Румунії з дати: Женева, 1. вересня 1926 р.

6) **Петиція б. президента Української Національної Ради** д-ра Евгена Петрушевича в справі положення українського населення в Буковині. На петиції дата: Берлін, 11. липня 1927. Письмо румунського уряду в справі цієї петиції наспіло 29. лютого 1928 р. У ньому румунський уряд відмовляється від відповіди на петицію та передає при тій нагоді інформаційний матеріял про положення українців на Буковині зі свого становища. Всі матеріяли опинились у Раді Союзу і там спочивають досі неполагодженими.

7) **Петиція д-ра Василя Дутчака з Черновець** у справі безправств румунського уряду в ділянці українського шкільництва. Петиція датована 12. травня 1928 р. Відповідь румунського уряду на цю петицію наспіла 11. січня 1929 р. Матеріяли перейшли з секретаріяту до Ради Ліґи Націй. Ця передала справу до розгляду Комітетові Трьох, зложеному з представників Франції, Італії та Венецуелі. Румунський уряд прислав у цій справі ще три доповнюючі виясненння, а саме з 29. IV., 27. VI. 1929. і з 6. січня 1930 р. Комітет Трьох розглядав справу аж на трьох засіданнях: у березні, червні та вересні 1929 р. Вкінці дня 13. січня 1930 р. Комітет Трьох приняв таку постанову: дальше розслідження цієї справи лишне. Рівночасно Комітет Трьох просив румунський уряд доставити Союзові Народів згадані в його доповнюючих виясненнях шкільні закони.

8) **Меморіял б. президента Національної Ради** д-ра Евгена Петрушевича в справі загального положення українського населення в Румунії, Чехословаччині та Польщі. Меморіял адресований до президента Союзу Народів має дату. Женева, 3. вересня 1928.

9) **Петиція б. президента Української Національної Ради** д-ра Евгена Петрушевича з лютого 1929 р. в справі важкого політичного й господарського положення 900-тисячного українського населення, що попало в січні 1920 р. під

Румунію і протест проти румунської денаціоналізаційної політики. Петицією Союз Народів не займався.

*

Накінець подамо ще одну дуже цікаву петицію українців з Литви. Петиція замітна під різними оглядами, а найбільше під тим, що вносили її до Союзу Народів українські селяни. Приступаємо до короткого її обговорення.

Українські селяни в числі 21, мешканці сіл Почерайти і Норвіли, волковиського повіту на Литві внесли були 2. жовтня 1927 р. до Союзу Народів скаргу на литовський уряд за те, що він виклясним їх із землі, яка належала до них від 1910 р. Цю петицію Союз Народів приняв. Литовський уряд давав на неї аж 4 рази вияснення, а саме письмами з дня 24. і 28. січня 1928 р., з 14. лютого 1928 р. і з 25. квітня 1928 р. В усіх цих письмах литовський уряд оспорює допустимість приймати Союзом Народів такі скарги, покликуючись на постанову Ради Союзу Народів з 5. вересня 1923 р. Одначе все це оспорювання нічого не помогло. Рада Союзу Народів приняла 6. червня 1928 р. постанову про передачу петиції під розгляд окремого комітету правників. А вже 9. червня 1928 р. президія Союзу Народів звернулася до членів Ради Союзу, представників Німеччини, Франції, Італії, Голяндії та Румунії з проханням, щоби вони делегували по одному юристові до комітету правників, що мав розслідити петицію українських селян із Литви. Петенти, дізнавшись про такий хід справи, вислали до Союзу Народів ще одну петицію з додатковим матеріялом. На петиції дата 12. червня 1928 р. На основі обох петицій і на основі праці комітету правників приняла Рада Союзу Народів по вислуханні реферату представника Колюмбії у цілій справі таку постанову: Всі заміти литовського уряду проти петиції не нетуються й даних, що роблять її здатною до розгляду Радою Союзу Народів. Дня 21. вересня 1928 р. наспіло письмо литовського уряду з відповідю на цю постанову Ради. Резолюція Ради в цілій справі невідома нам досі. Дефінітивно справа не поладнана.

ЧИ ФРАНКО ПОВИНЕН МАТИ НАГРОБНИК?
Хто каже, що так, нехай пішле жертву до „Центробанку“ на вкладку ч. 9003. (чекове конто ч. 143,467; дописати: „На будову нагробника Франка“).

Що таке українська еміґрація в Америці?

(Кореспонденція з Америки.)

Ню-Йорк, 6. серпня 1932.

Під назвою „Америка“ криються ріжні поняття. Отже Еспанія думає, що „Америка“ це Полуднева Америка, а пересічний европеєць має на увазі Північну Америку. Українець не розбирає, чи то Злучені Держави Північної Америки, чи Канада. Для нього все „Америка“, часом навіть і Полуднева Америка.

Говорячи про українську еміґрацію, треба точно розріжнювати еміґрацію бразилійську, канадійську й американську, тобто еміґрацію в Злучених Державах. Кожна має цілком окрему характеристику. Отже тут мова про „американську“ еміґрацію до Злучених Держав.

Серед української еміґрації в Америці маємо для висловлення публичної опінії в громадянських справах один щоденник; одну газету, що появляється тричі на тиждень; один тижневик. Є також ще один часопис, що появляється тричі на тиждень, але часом не знати, куди його ідейно зачислити: чи до національної преси, чи до пів-більшовицької, дарма, що на практиці це найбільший ворог української комуністично-більшовицької організації. Інші газети виходять через якийсь час і не знати, як їх трактувати. Це переважно органи тих релігійних новотворів, що підіймають боротьбу проти дотеперішньої церкви і тому вони залежать від хвилевої сили орґанізації. Чисто релігійних часописів нема що згадувати, бо вони не беруть участи у висловлюванні громадянської опінії. А знова більшовицьких газет ми цілком не можемо вважати за українські газети, хочби в деяких випадках їх критика громадянського життя була зовсім слушною. З національної точки погляду їх треба вважати за наймита Москви, а із суспільного вони можуть хіба бути представниками того шумовиння суспільности, яке дасться ужити навіть проти рідного батька. Поняття хуліганства тут зовсім відповідне. Однак їх газети мають талановиті сили і вміють майстерно сповняти свою деморалізаторську розкладову й проти-суспільну роботу.

Щоденник „Свобода“, орган найстаршої запомогової організації Українського Народнього Союзу, під теперішню пору національно-ліберальний. „Америка“, орган українсько-католицької організації, „Провидіння“, виходить тричі на тиждень. Її основний напрям має бути в дусі християнської моралі і служить для піддержки католицьких впливів серед українського громадянства. Тижневик „Народне Слово“, орган запомогової організації Народня Поміч, має служити для піддержки православних організацій. Як довго під православям розуміли українську автокефалію під управою о. Івана Теодоровича, як архієпископа, так довго можна було завважати піддержку цієї автокефалії від редакції „Народного Слова“. Але відколи тих православних организацій намножилося щось аж пять (автокефальне, царгородське, народне, соборницьке і живо-церковне російсько-українське), від тоді цей тижневик служить виключно пропаґанді анти-католицькій і тим дає піддержку православним. Впрочім в ньому можна також містити дописи про національні справи. Двотижневик „Січ“ є органом ґрупи гетьманців.

Дехто думає, що маємо тут, на еміґрації, досить органів для висловлення громадянської думки і тому можна через них богато вплинути на вироблення опінії. Та, на жаль, воно не все так буває. Обставини нераз так складаються, що редактори газет не належать ідейно до ґруп, яких ідеольоґію мають представляти і тому маємо на еміґрації таку деколи здогадну борню, що годі визнатися, за що борються. А фактично боротьба йде за те, щоби наприклад вдержатися на становищі, розмірно добре платнім, або за піддержання якогось особистого приятеля... Українська преса на американській еміґрації, хоч зробила значний поступ від великої війни, то всеж, з огляду на вимоги теперішности, виглядає ще на дуже примітивно-кумівську інституцію.

Оце й причина, що в американській пресі нема місця на ідейне суперництво, а написання статті, що противиться особистим інтересам впливової одиниці, вистарчає до усунення з редакції хочби й найідейнішого та талановитого чоловіка.

Преса в Америці взагалі велика сила. Не кажу про українську, але про американську пресу. Але за американською йде також і українська. І тому деякі одиниці не дбають про ніщо іншого, як лише про захоплення реда-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 23. СЕРПНЯ 1932.

ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

Туристичні спогади.

Перед кількома роками звернула мою увагу в околицях Бадгаштайну такаподружа пара туристів: йому, що — як пізніше я дізнався — був університетським професором, найменше 60 літ, вона малощо від нього молодша. Обоє в повнім туристичнім уборі, заосмотрені у все туристичне приладдя зі шнурами включно. Одно і друге чудово опалене, очі у них блестіли мов у двадцятилітніх, теренові трудноші брали гейби наші Лісові Чорти. З кожної риси їх лиць пробивалася радість із життя і захоплення чудовою альпейською природою мов у подільських школярів, що вперше вибралися в гори. Час до часу йодлювали обоє, а він помагав собі ще й устною гармонікою.

Опісля в часі моєї мандрівки по Зальцкамерґуті та австрійськім і італійськім Тиролі бачив я подібних туристів нераз, а в переповнених Д-цугах, що по неділях і святах вертались до Відня, Ґрацу, Мінхену і т. д., мав я нагоду розмовляти з поважними громадянами-туристами обох полів, які, увіťчані шаротками, оповідали подрібно про перебуті такі преважкі і небезпечні партії, на які наш брат не відважився навіть при допомові найкращого місцевого провідника.

Минулого року зговорився я з двома вищими варшавськими урядовцями на шляху Галя Ґонсеніцова—Заврат коло Змерзлого Ставу. Я подивляв їх, що вони в їх віці (одному було 62, другому 66 літ) відважуються на такі тури, що в нас, у Східній Галичині, поліblі панове, оскільки вибираються в гори, позволяють собі найбільше на осяг малого узгіря або мандрують на віддаль кількох км. з годинником у руках, щоби не спізнити обіду чи партії бріджа у своїм пансіоні.

На це вони мені з усмішкою заявили, що наші старші панове повинні хоч раз у році забути, що вони радники й інші достойники, пригадати собі молоді роки і... трохи трібувати зробити свої хребти, що під впливом їх достоїнства задеревіли, еластичнішими та дивитися також під ноги, а не лише в гору. Може ті „паршавісті“ мали слушність!

А в чехословацьких туристичних приютах їшла приємна ґутірка при шклянці чаю, а навіть доброго чеського пива, і з молоденькими свиньо-кими „сліченками“ та Ґретами, і з посивілими матронами з Праги, Берна і т. д. Ті люди вміють бути вічно молодими — не лише при помочі фривієрських куншпів; вони вміють бавитися, але вміють і працювати, вони мають відвагу і скору децизію. Навчила їх того також туристика, яка піддержує у них ті прикмети майже до гробової дошки.

Висиджують по пансіонах і ходять по „дептаках“ чи до войзалів люди справді недужі, яким лікарі строго заборонили якісь труди. Хмари „гулесівців“, що їх бачимо нпр. на всіх стаціях лінії Делятин—Вороненка, там нема, а як хто хоче наглядно, так відразу, ствердити ріжницю смаку на тій самій залізничій лінії, хоч вона тепер перебігає ріжні держави, нехай поїде троха дальше поза Вороненку, скажім, до Требушан, а вдарить його, що по тамтій стороні над Тисою не побачить на двірці жадного літника, який би там вештався. Вони всі на верхах та полонинах і не марнують дурно своєї короткої відпустки, як це переважно робимо ми в найближчому крузі смуги забудування наших прекрасних літнищ ріжними, часто чудернацько побудованими і названими пансіонами-поліпами. Може врештою то східно-галицьке міжнаціональне лінивство, це привязання до бруду, смороду, людського поту і крику — правдиве щастя для справжньої туристики?

Я з острахом дивився, як переходив у зелену Буковину на залізничі рельси, кинені через міст Кути-Вижниця та на підготовчі праці (на щастя, тепер, здається, безнадійно перервані) над залізничою лінією, що мае вести з Кут до Гриняви і Жабого. Що буде, як почуємо переразливі крики, що тепер лунають по Ворохті, Яремчі і т. д., також у Ясеновi Горішнім, чи Довгопілі? Що буде, як на Писанім Камені чи в Буркуті написомим того і того пластового куреня буде вимазаний чи витятий, а на тім самім місці буде пишатися якийсь Гулес? Зробить це на мене хіба ще більше пригноблююче враження, як нпр. спрофанування в Сан Ремо таблички, уміщеної перед віллею, в якій мешкав, здається, Крашевський, а в якім пишеться про туґу „за такою далекою, а одначе такою близькою обчиною“ двома патріотами чи не в Краківської вулиці, якби не слідували ві звуку їх імен і назвищ...

Сум огортає, що нашої туристики так мало, що вона дотепер обертається коло вічного оглядання княжого Львова. Нема Пласту і майже слід пропав по наших людях у горах. При таких жахливих проявах нашої інерції треба високо цінити такого нпрм. проф Гайдучка, що поміщує у вакаційних числах „Діла“ спогади зі своїх мандрівок і зацікавлює наших пансіонних сибаритів пречудними околицями нашої країни, де не ставала їх нога, а які добре знані туристам з Варшави, Познаня, Кракова.

Не було воно так перед війною. Згадували ми про ті кращі часи цього року я у Вижниці і старого Москви при чарці знаменитого румунського вина (чорноока Марійко зпід Совільського і ви, мої золоті паски на ґімназійнім однострою, чому ви так давно минулися?), і в Рахові над Тисою, і читали пропамятну туристичну книгу дідуся Кисілевського у Жабю Ільці (вписаний там нпр. кілька разів м. ін. Модест Каратницький, востаннє як гофрат і президент окр. суду в Бережанах), бачили безліч знаних назвищ на писанім камені у Буркуті.

Кажеш бра', „кризус“?! Але вір мені, туристика дешевша від Лювру, Альгамбри чи навіть Райха у Львові. А держава справді сприяє туристиці. От хоч би поворотні залізничі білети зі ріжних туристичних баз, приют в школах і т. д.

Умова депресія? Піди нпр. понри Черемош з Бистреця через Тюдів, Сокільське, Рожен, Розтоки (куди за „моїх“ часів радо їхав Б. Лепкий), Устеріки, Криворівню (того славного, пречудового літнища Франка, Грушевського, Гнатюка й інших), а будеш хотіти йти дальше і дальше в нескінченість. Тигом буде тобі здаватися, що тягне тебе до себе якась пречудова красуня [illegible] багатомовні очі (може такі, які бачив шановний рецензент весільного концерту) будуть тобі говорити: „Для мене, ти виснажений, бідний, прибитий чоловіче, а може, може!...!“

Лише не випрацьовуй докладних планів, і радше зміни їх основно при купні залізничого білету і не рушай чередою, зложеною з кільканацяти, а навіть кількадесяти осіб (і таке [illegible] „товару“ на полонини у нас буває)!

Як маєш діти, бери і їх, щоби з малку вчилися любити природу і не вдавалися в теперішній доріст. У тій думці взяв я цього року мого десятилітнього Данка, який здав знаменито іспит пішохода, а навіть смілого і витревалого кавалериста.

ційного місця. Маючи оте становище, вони вже вміють його використати чи то для нищення ідейних противників, чи то для поправи свого матеріяльного інтересу. Вистарчить сказати, що за часів пропаганди за бондами позички Національної Оборони західно-українське правительство мусіло оплачуватися редакторови в одним з наших часописів за те, що він містив докладки, хоч газета не була його власністю. А знова, як на конвенції одної організації висловили редакторови вотум недовіря за його спосіб редагування газети, то мимо цього уряд організації приняв його назад до редакційної праці і редактор не помістив в газеті дотичної резолюції. А іншому редакторові національної газети не зробив ніхто докору за те, що він отверто в газеті підтримував більшовиків, коли його особистий противник-націоналіст організував протибільшовицьку манїфестацію.

Як важко серед таких відносин провадити ідейну працю, пізнати по ось такім знаменнім вислові, сказанім одним гостем з Галичини до одного із визначніших провідних людей на еміграції: „Я розмовляв з ріжними людьми про вас. Кожний каже, що ви чоловік ідейний, чесний, талановитий і роботящий, але вас до політики не допустять". — А в нас кожна народня робота є „політикою".

Перед кількома роками приїхав до Америки один молодий адвокат і тут стрінув свого товариша з університетським образуванням при фізичній праці із сокирою і пилкою на будові. Зачудований спитав його: „Пощо ти властиво тратиш літа тут, коли рідний край може мати цінну прислугу з тебе".

Дійсно, це дуже важке питання до рішення. Пощо серед таких відносин ще остає тільки ідейних одиниць в Америці? Це питання мучило й автора отих думок. Раз, їдучи на прогульку кораблем на ріці Гудсоні, знайшов підписаний таку латинську пословицю на стіні: „Cara patria, carior libertas". — „Дорога батьківщина, а ще дорожча воля". Тоді неначе камінь упав із мого серця. Це мабуть і головна причина, чому ідейні вигнанці або добровільні еміґранти коротають безкорисно свій вік в Америці.

Д-р Семен Демидчук.

З нагоди нового шкільного року.

Вже за кілька днів почне з'їзджатися до міст і містечок наша шкільна молодь. Вже й тепер роздумують родичі над тим, де примістити свої діти, де знайти для них дешеве пристановище.

Бо й справді важна це справа приміщення молоді і над нею варто і треба добре застановитись.

Дім мусить співпрацювати зі школою в моральному, суспільному й національному вихованні дитини. Крім того дім мусить паралїжувати шкідливі з національного огляду впливи чужої школи. Словом: дім мусить поширювати і в практиці переводити те, що дає в теорії школа та доповнювати ті прогалини, яких не усуває школа.

Ось чому мусимо створити для молоді такі умовини дома, які найкраще причинялись би до доброго її морального, суспільного й національного виховання.

Для осягнення такої цілі найкраще булоб грухомити цілу сітку рідних бурс та виховних інститутів як хлопячих так і жіночих. Там виховувалась би наша молодь під вмілим педагогічним проводом кваліфікованих сил. Молодші діти повиннїб найти приміщення в рідних захоронках та захистах. Але здаємо собі справу з того, як важко в сьогодняшньому часі матеріяльної кризи поширити так сильно сітку бурс, виховних інститутів, захистів й захоронок, щоби в них вмістилася вся наша молодь і дітвора, якій приходиться вчитись оподалік рідного дому. Тому й наші родичі силою факту мусять шукати для своїх дітей приватних помешкань. Але саме тут треба вважати, щоби находити такі станції, які моглиб уповні заступити рідний дім та виконати його ролю в моральному та національному вихованні. А таке виховання може бути запевнене тільки на станціях у таких домах, у яких господарям лежить глибоко на серці будучність нашого молодого покоління, основа нашої нації. Цією станцією може бути тільки український дім, в якому сильні й живі національні почування.

Виховання молоді поза школою мусить крім того взяти у свої руки ціла суспільність. По містах та містечках повинні акцію вишукування відповідних станцій для молоді взяти на себе наші гуманітарні організації. Там моглиб батьки дістати добру й щиру раду в справі відповідного приміщення своїх дітей. Такі організації моглиб собі поставити за завдання також усталювання ціни утримання дитини. Це охоронилоб неодного батька від лихварського визиску... Така виховна акція цілої суспільности охоронить нашу молодь перед моральною й національною деправацією, яка може їй загрожувати на невідповідних станціях, обчислених виключно на зиск.

Степан Конрад.

За океаном.

15.000 учасників Українського Дня в Лейквуд Парку.

В неділю, 31. липня відбувся величаво Український День в Лейквуд Парку, між Тамаквою і Маговой Ситі, Па. На це свято прибуло 15.000 гостей з українських католицьких громад просторої околиці твердого вугля. Преосв. епископ Богачевський відправив архиерейську Службу Божу в асисті священиків і виголосив принагідну проповідь. Промовляв також повітовий суддя Рой Гикс з Фреквилл, Па., котрий висловив українцям признання за те, що шанують свою традицію і рідну культуру. Співало 7 хорів українських католицьких громад. В контесті першу нагороду добув хор із Шамокин, другу із Нортгемптон, а третю спільно хори з Мейзвилл і Мекеду. Учасники свята заявляли, що на Український День прийшло більше гостей, як на Підкарпатський День, що був у тім парку тому два тижні.

(„Америка").

У греко-кат. церкві в Америці обовязує целібат.

Читаємо в філядельфійській „Америці":

Апостольська Столиця видала тому 38 літ постанову (1894 р.), що безженство обовязує від того часу всіх католицьких священиків в Америці, також східного обряду, як передше і західного обряду. Ту постанову Ватикан повторив ще кілька разів у письмах до греко-католицьких епископів у Злучених Державах і в Канаді. Там було сказано, що в Америці можна висвячувати тільки безженних кандидатів на священиків, а з Европи можна також приймати лише безженних священиків або вдівців.

Дня 1. вересня 1931 року у цій справі відбувся зїзд підкарпатських греко-католицьких священиків під проводом епископа Василя Такача. Зїзд, на якім було понад 100 священиків, заявився проти целібату і вислав просьбу до Апостольської Столиці, аби одобрила становище зїзду та дозволила на те, щоби в Америці було жонате греко-католицьке духовенство.

Свята Конгрегація для Східної Церкви у Ватикані розглядала ще раз цю справу і вирішила знову, що обстоює при постанові зперед 38 літ, яку тоді Апостольська Столиця дала в письмі до ірляндських епископів в Америці, значить, що в Америці має бути тільки безженне греко-католицьке духовенство. Про це повідомила Свята Конгреґація Східної Церкви епископа Василя Такача письмом із 16. квітня 1932, яке він подав до відома дієцезії посланням з 15. липня 1932 зазначуючи, що справа вже остаточно вирішена.

Гетьманський Всесічовий Зїзд відбудеться в Дітройті.

Січова Централя Гетьманської Січової Організації в Америці з осідком у Шикаґу проголосила у своєму орґані, часописі „Січ", що Всесічовий Зїзд гетьманських Січей у Злучених Державах і Канаді відбудеться в днях 3., 4. і 5. вересня 1932 в Дітройті, Мишиген. На зїзді місцеві „Січи" подадуть звідомлення про свою діяльність, а відтак Зїзд намітить плян загальної діяльности Січової Організації. Заяву про Зїзд підписали в імени Січової Централі наказний отаман січовий, полковник Олександер Шаповал і головний секретар, інжинір Петро Запорожець.

Учений економіст про порядки в СРСР.

Високий урядовець з Москви приїхав до Америки й описує пятилітку.

До Америки приїхав недавно один учений економіст з Москви, котрий там працював у Верховній Економічній Раді для так званої пятилітки. Він скривається із зрозумілих причин під псевдонімом Й. Юревський і описує свої помічення про пятилітку в Радянському Союзі у нюйоркськім жидівськім соціялістичнім деннику „Форвертс".

Зачинає він від того, що більшовики не виробляють того, чого нарід потребує, а те, що виробляють, непотрібне і непригідне.

Він каже, що більшовики обчислять вам, скільки міліярдів гребенів вони можуть виробити, а тимчасом люди не мають ніяких гребенів і не мають чим чесатися.

Скла до лямпи не можна дістати в Радянськім Союзі, але можна потішитись що люди зовсім не світять, бо нема нафти.

Радянські черевики до нічого. Друться скорше, як панчохи.

Мило на половину з глиною.

Такcамо всі інші радянські товари. До того і таких годі дістати, а як дістане хто, то переплатить.

Про другу плановану „пятилітку" Юревський каже, що москалі з нею теж нічого не вспіють осягнути.

Ендецьке віче в Зборові.

Чергове ендецьке віче в Зборові. — Що говорили поодинокі промовці? — Розбиття віча. — Дещо про зборівських кольоністів.

На неділю 14. серпня ц. р. скликали ендеки і посвоячені з ними опозиційні партії віче в справі самоврядування, на яке приїхав проф. Станіслав Ґрабський, граф П. Дунін-Борковський і б. ендецький посол Свірський, адвокат з Тернополя. Віче цікаве не так змістом виголошених рефератів, бо все те, як напр. проекти ендеків, чи проект Борковського на реформу самоврядування, було нераз рефероване на сторінках української преси, — але самим підходом до справи референтів, ходом віча та його закінченням.

Віче з 14. серпня ц. р. є одним з цілої низки ендецьких віч, відбутих на терені тернопільського воєвідства. Ґрабський у своїм рефераті представив спроби ББ зуніфікувати законодавство, зокрема закон про самоврядування та підніс всі небезпеки зі становища ендеків на випадок заведення збірних громад однаково обовязуючого закону в цілій Польщі. Обстоював задержання дотеперішніх громад-одиниць, домагаючись рівночасно ввести у Східній Галичині такий закон про самоврядування, який управнював би 25 прц. польського елементу в даній місцевости до права більшости. Арґументував це у своєрідний україножерний спосіб, покликувався на те, що й у б. Австрії обовязував інший самоврядний закон у Чехії, а інший в Австрії. Покликувався також і на закон шкільний про мову навчання, на підставі якого 40 родичів українців є рівновартні 20 родичам полякам, а проти якого, мовляв, навіть українці дуже слабо протестували.

Другим бесідником був граф Дунін-Борковський, який вийшов із відомим проектом поділу повіту на національні курії і під цим оглядом не годився з автором невдалого проекту на ліквідацію української проблеми у Східній Галичині до 25 літ.

Третім бесідником був д-р Свірський з Тернополя. Його промова оберталася довкола того, що за 14 літ істнування Польщі польськість на „кресах" — на його думку — замість іти вперед подається. Занепадають „кулка рольничі", „рольніки", молочарні і т. п. рільничі установи, а натомість українці ростуть у силу, чого доказом є хоч би зріст кооператив, будова домів „Просвіти", читалень „Просвіти", молочарень „Маслосоюзу" і манїфестації українців, як у Тернополі, де взяло участь 9.000 народу і 1.000 кінних. Тому всьому завинив — мовляв — уряд, що дотепер не ввів відповідного самоврядування і в той спосіб не допоміг польському елементові на „кресах". Д-р Свірський поставив резолюції від ендецького табору, зредаґовані в дусі Ґрабського.

З табору санаційного між іншими забрав голос кандидат на посла з ББ Бяли, учитель з Озірної. Він, підроблюючись у демаґогічний спосіб під смак ріжношерстної публики на салі, вдорово переїхався по своїх противниках, а здобувши прихильність публики, в запалі красномовности закинув Свірському ріжні неправильности поповнені ним у польських кооперативах в Тернополі. Це мало той наслідок, що Свірський зареаґував чинно, ударивши Бялого в лице. На цім інциденті віче розлетілось і резолюцій, очевидно, не ухвалено. Відгоміи того віча скоро розійшовся по цілім Зборові і Зборівщині.

Віче для ендеків уже від самого початку було невдачне, бо почалось бучею при виборі предсідника. Треба при цьому відмітити політичну невиробленість тутешніх кольоністів. Не можна завидувати Ґрабському його виступу на тім вічу перед того рода публикою, якою є кольоністи тутешнього повіту. Бувають вони все ґреміяльне на всіх польських вічах, але зовсім у політичних справах не розбираються, чого найкращим доказом було останнє віче. Вони оплескували один раз бесідника з одного табору і зараз же без причини — з другого табору.

Причина лежить у тім, що той здеморалізований елемент живе лише надією на наживу у формі необмежених позичок, з яких би вони джерел не походили, та ріжних субвенцій. З надією на благодати йдуть вони на віча, де моглиб довідатися про звільнення під теперішню пору від довгів, бо задовжені вони дослівно всі до тої степени, що якщоб прийшлось ліцитувати їх маєтки, то всі пішлиб з торбами. Ці люди здібні лише до таких хуліґанських виступів, як напади на спокійно повертаючих з національних свят українців.

Бідний проф. Ґрабський лютився на тім вічу, грозив свому опонентові Бялому, що як стане небавком міністром, то запам'ятає собі його добре, але найбільше злости вилив на українців. Твердив, що поляки, як ті, що від віків обороняли східні „креси" перед татарами й іншою „дичею" зі сходу, а наконець завоювали ту землю збройно, мають перед українцями право більшости, як господарі тієї землі"...

Інцидент з Бялим, що причинився до розвязання віча, примусив Ґрабського якнайскорше виїхати зі Зборова, щоб не обірвати від бойівки у відплату за Бялого, та забути на хвилю за українців. *О. М.*

По широкому світі.

— Президент Керль скликав засідання пруського сойму на 1. вересня.

— Касаційний трибунал відкинув відклик Ґорґулова. Так смертний присуд став правосильний.

— Бувш. канцлер Брінінґ виїхав до Риму, щоби стрінутися там із головою центрової партії прялатом Касом, що там лікується.

— Аґ. Аваса заперечує, начеб німецький уряд предложив французькому проект співпрацювати над реорганізацією райхсвери.

— Убитий в Парижі Елґар Бурбон, якого преса зробила сином цісаря Франца Йосифа, показався звичайним обманцем. Поховали його як волоцюгу.

— Австрійська союзна рада відкинула льозанський протокол, принятий національною радою, наслідком чого справа верне назад до національної ради.

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС МИРУ.

Міжнародне бюро миру в Женеві повідомляє, що майбутній конґрес миру відбудеться цього року у Відні в днях від 4. до 9. вересня. Перший раз на денному порядку стоїть справа ревізії мирових трактатів. А є це вже 29. світовий конґрес миру. Два визначні професори міжнародного права будуть про це реферувати, а саме французький проф. Жорж Сел і німецький проф. Веберґ.

Розстріляли б. консуля Лапчинського?

У колах большевицького торговельного представництва в Берліні дістали вістки, що ДПУ в Харкові арештувало бувш. консуля у Львові Лапчинського. Є теж несправджені вістки, що його розстріляли.

Після відкликання зі Львова Лапчинського іменували службовцем госп. інституції на Радянщині. Там він був під наглядом ДПУ. Йому закидали, що як у Львові передавав аґенди свому наслідникові, скрив багато документів, що торкалися більш. акції справи галицьких українців. Документи ті передавав, мовляв, свому політ. приятелеві, щоби вивіз їх у Чехословаччину. Крім того Лапчинському закидали невдачні кредитові трансакції з кооперативами на суму 75.000 дол. Вкінці закидали Лапчинському, що замало дбав про зріст радянофільських впливів серед українських організацій, а навіть сам піддався нац. українським впливам.

З тих то причин, мовляв, арештували Лапчинського та розстріляли.

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ ДЕРЖАТЬ РУМУНІЮ.

Державна господарка Румунії дійшла до того, що державні фінанси держаться тільки платностями національних меншин. Самі румуни вже давно перестали платити всякі податки. З останнього платять ще національні меншини. Якби не ті „чужинці", як румуни кажуть, державний апарат вже перестав би був функціонувати. Виходить, що в Румунії найкращі патріоти це не румуни, але обезправнені національні меншини.

УМОВА МІЖ КАНАДОЮ ТА АНҐЛІЄЮ.

ОТАВА, 20. 8. ПАТ. Сьогодні рано представники обох країв парафували умову між Канадою та Анґлією.

НЕ ВЕРТАЄТЬСЯ ЛІТАКОМ.

СТ. ДЖОН, 20. 8. ПАТ. Молісон повідомив, що залишив плян вертатися до Анґлії повітряним шляхом.

ДИНАМІТОВИЙ ЗАМАХ НА ЛЕТУН. МАЙДАН.

На військовім летунськім майдані у Харбіні вибухнуло рівночасно кількадесять бомб, закопаних у ріжних місцях, а получених електричним проводом. Сотки домів завалилося. Є вбиті й ранені. На 2 км. від місця катастрофи зарисувалися доми наче після землетрусу. Арештували одного пос... [illegible] та кількох колеґів.

БУРМІСТР М. ШІКАҐО У ВАРШАВІ.

19. серпня приїхав у Варшаву бурмістр міста Шікаґо Чермак. Він родом чех і насамперед відвідав був Чехію. Був на похоронах Мосціцької. В інтерв'ю з журналістами сказав, що приїхав до Европи в справі участи европейських держав у всесвітній виставі в Шікаґо, яка відбудеться там 1933 р. Візьме в ній участь 48 ам. стейтів. 10 европейських держав запевнили вже свою участь. Серед бракуючих є Чехословаччина та Польща. Можливо, що вони ще зголосяться.

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК.

Кураторія львівської шкільної округи розпорядила, що новий шкільний рік починається 1. вересня, себто в четвер.

3.000 ГРОМІВ.

ЕСЕН, 20. 8. ПАТ. Підчас бурі, що лютувала на німецько-голяндському кордоні реєстраційні апарати занотували около 3.000 громів за 4 години. Тепер у всій зах. Німеччині страшна спека, а температура доходить до 40 ст. у тіні.

КРОВАВА ДРАМА В МІСЬКИХ ДОМАХ.

У Львові при вул. Арцішевського 8. в міських домах живе вдова по судовику з Чорткова Штрайтова з трьома дітьми: 26-літн. Оленою, 25-літн. студ. прав Марією та 38-літн. капітаном-лікарем Казимиром. Олена вела домашнє господарство. Вона залюбилася у Кар. Фалінському з Камінки Стр., що має на пл. Сольському будку з залізом (батьком 6 дітей). Родина заборонила Фалінському бувати в Олени. У суботу Фалінський прийшов до Штрайтів і став добуватися до дверей. Проти нього вийшов лікар і сестра Марія. В тій хвилині впали два стріли, що поцілили лікаря в хребет, а Олену в праву руку. Фалінського арештували. Олена зізнала на поліції, що це вона стріляла, щоби вбити брата та сестру, тому що перешкаджали їй вийти за Фалінського, від якого заваґоніла. Кулю лікареві виняли, та йому спаралізувало ноги, тому стан його безнадійний. Годиться ще сказати, що Марія Штрайтівна працювала свого часу в бюрі Східних Торгів і тоді була ранена відломками бомби, яка там вибухнула. Є чутки, що Олена умово хора та сексуально ненормальна.

ТРАҐЕДІЯ МОЛОДОЇ ЖИДІВКИ.

18-літня красавиця Ребека Наґельберґ, дочка арендаря з Липиці Дол. (пов. Рогатин) любилася в лісовім маніпулянті Тад. Зборовському, що працював у місцевій управі лісів. Від нього заваґоніла. Батьки на силу постановили віддати дочку за тальмудиста, кандидата на рабіна 32-літн. Мих. Аронсона. Одначе Ребека воліла смерть ніж життя з нелюбом, тому втроїлася денатурованим спиртом.

Канада пропила біліон дол.

Недавня депеша з Оттави, Онтеріо, столиці Канади, звернула увагу на величезні доходи домініяльного і провінціональних урядів із торговлі алькогольними напитками.

На першім місці стоїть провінція Квебек. За десять літ населення тієї провінції видало на ріжні алькогольні напитки 589.944.914 дол. З тієї розпродажі лікерів дістали уряди домініяльний і провінційний чистого доходу 69.032.472 дол.

Впродовж чотирьох літ і пять місяців населення провінції Онтеріо пропило 235.575.320 д. з чого до домініяльної і провінційної каси прибуло 43.796.458 дол.

На третім місці стоїть Брітіш Колюмбія. Населення тієї провінції пропило за десять літ 139.725.788 дол., з чого до кас провінційного і домініяльного уряду прибуло 35.274.390 дол.

Альберта в перегонах пиятики стоїть на четвертім місці. Вона за сім років видала на ріжні трунки 84,315.108 дол., з чого оба уряди провінційний і домініяльний одержали 14,872.131 дол.

Сусідка Альберти, Саскачеван, впродовж шістьох літ пропила малощо менше, як Альберта, бо 64.445.139 дол. Але виску з розпродажі алькогольних напитків прийшло до урядових кас 13.558.683 дол.

Населення Манітоби пропило за вісім літ 57.487.087 дол. і до провінційної та домініяльної каси прийшло з того лише 12,260.251 дол.

Провінція Ню Бранзвик видала на алькогольні напитки за чотири роки 16.666.844 дол., з чого до урядових скарбниць прибуло 5.839.785 долярів.

Найменше грошей пропила провінція Нова Скотія, бо лише 5.602.823 дол. Не дивниця, що до провінційної і державної каси прийшло чистого виску лише 774.358 дол.

Назагал населення вісьмох провінцій Канади впродовж кількох літ видало на ріжні алькогольні напитки, продавані провінційними урядами, аж один біліон 194 міліони 762 тисячі і 613 долярів. Коли ж до тої суми долучити ще гроші, видані людьми на закупно нелеґально виробленого напою, то можна сказати, що населення Канади пропиває значно більше.

ОСТАННІ ВІСТИ

УРЯД ҐЕН. ШЛЯЙХЕРА?
Брінінґ міністром?

БЕРЛІН, 21. VIII. ПАТ. Комуністична „Роте Фане" повідомляє, нібито провідники соц.-демократів і професійних союзів на конференції у міністра Райхсвери ґен. Шляйхера зголосили піддержувати президіяльний кабінет Шляйхера.

Президентом кабінету мав би бути Шляйхер, нац.-соціялісти одержали би теку внутр. справ (Штрасер) і справедливости (Фрік) та міністра летунської комунікації, яке щойно утворили б (Ґерінґ). Центрівець Штеґервальд був би в тім кабінеті міністром праці. Тека райхсвери стала би й дальше в руках ґен. Шляйхера, або поручалиб її одному з його довірених мужів. На міністра закордонних справ висувають Брінінґа.

ДОБУЛИ ЗАТОПЛЕНИЙ КОРАБЕЛЬ.

БЕРЛІН, 21 8. ПАТ. Шкільний корабель німецької воєнної фльоти „Ніобе" притягли до берега та стали розсліджувати. Після випомпування води найшли внутрі корабля 31 моряків. Тому то 35 моряків, яких не найшли в кораблі, треба вважати ок. пропавшими. Спільні похорони відбудуться у вівторок

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В БОРИСЛАВІ.

БОРИСЛАВ, 21. 8. ПАТ. Сьогодні нічю в год. 0.20 вибухла пожежа в копальні нафти „Рокфелер", власн. фірми Кріґель і Ска. Згоріла вертнича вежа, толоковий витяг й інші техн. уладження. Шкоди є на кількадесять тисяч зол.

Спортові вісти.

УКРАЇНА—ЄҐУДА (Тернопіль) 3:1 (3:0).

Оце вперше по пятьох роках виїхала Україна до Тернополя на товариські змагання з містцем тернопільської округи Єґудою. Змагання стягнули на грище Єґуди небувалу, як на Тернопіль, кількість публики в числі понад 1.000 осіб, які з приємністю слідкували за гарною грою львівської дружини. Гра велася увесь час під знаком переваги України, а героєм дня був Петрів, який стрілив усі 4 голі, тобто 3 для України, а четвертого стрілила завдяки йому Єґуда України бо, перешповши потім на оборону, завинив ґоля. Маючи перед собою тяжкі змагання з ліговою Погонею, Україна надзвичайно не висилювалася і тому запропастила багато догідних позицій під воротами противника. Суддював дуже поправно д-р Розенберґ. Перед змаганнями привитав українську дружину голова Єґуди і вручив Україні гарну китицю цвітів з шарфою. Подякував йому в імені України провідник дружини інж. Шепарович. Після змагань розентузіязмована публика знесла грачів України з грища.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ ЛІҐ. 2:4 (1:3).

До поважних змагань виступила Погонь у складі: Албанський, Вереаз, Чижевський, Домаральський, Ганін, Самсон, Матіяс I. Кухар, Кухарський, Матіяс II., Лаґодин, тобто з 2 резервами на місце Кухара і Дайтшмана. Склад України: Бутель, Сич. Воробець, Підлісецький, (Шиналь), Кіцила, Борсук, Лапчук. Магоцький I. Лисик, (Мурський), Ґоцький II, Максиміє. По тяжкому виїзді України до Тернополя всі вважалися катастрофальної програної України, а це сталося це тільки завдяки амбіції поодиноких грачів, які видали зі себе все, щоби вийти з грища з почесним для України вислідом. Гра велася майже весь час під знаком легкої переваги Погоні, хоч Україна мала також гарні моменти і змусила двічі неврівняного Альбанського до капітуляції, раз зі стрілу Лапчука, вдруге зі стрілу Ґоцького II. Цим разом дещо може записати на свою совість Бутель, який двічі міг урятувати ситуацію дощільним вибігом. Голі для Погоні стріляли: Лаґодин 3 і Матіяс I. У другій половині Україна довший час грала в десятку з причини поважної контузії Борсука. Суддював дуже добре п. Ґуліч. Видців понад 1.000.

ЛІҐОВІ ЗМАГАННЯ.

ПОЗНАНЬ. Варта—Рух 2:1 (1:0).
СЕДЛЬЦІ. ЛКС—22 пп. 2:1 (1:0).
ВАРШАВА. Краковія—Польонія 2:2 (1:1).

ЗА МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ ЛЬВІВ. ОКРУГИ

ЛЬВІВ. Ревера (Стан.)—Сокіл II. 1:0 (0:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія—Світезь 9:1 (5:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІҐИ.

ЛЮБЛИН. Гасмонея (Рівне)—Унія (Люблин) 2:2.
БИДҐОЩ. Польонія (Бидґощ)—Лєґія (Познань) 1:1.
КАТОВИЦІ. Подгуже (Краків)—I. Ф. Ц. (Гор. Шл.) 1:3 (0:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

КРАКІВ. Висла—Гарбарня 2:1 (1:1).
ВАРШАВА. Варшавянка—Маккабі 2:1 (1:0).
ПОЗНАНЬ. Атлі (Ма[illegible])—[illegible] (Познань) 6:2 (6:1).

Радянщина спроваджує пшеницю.

Американська преса повідомляє, що радянський уряд закупив в Австралії біля 35.000 тон пшениці, за яку заплатив готівкою за посередництвом своїх агентів у Льондоні. Тією пшеницею заладували 5 кораблів. Австралійські експортери здогадуються, що причиною закупу є недостача зерна у східній Сибірі. Інші вісти вказують на те, що зерна бракує не лише у Східній Сибірі, але й в інших сторонах більшовицької держави. Доказом цього є факт, що радянський уряд спроваджує пшеницю також з Персії, про що недавно наспіли вісти з Тегерану. І то спроваджує так багато, що на випадок, якби вивіз пшениці до більшовицького „раю“ тривав довше, то перський уряд був би змушений здержати експорт пшениці до інших країв крім Радянщини, щоби не забракло її в самій Персії.

Америка не визнасть Радянщини.

ВАШИНҐТОН, 20. VIII. ПАТ. Справа визнання Радянщини Злученими Державами стала знову актуальною наслідком останніх ревеляцій, на основі яких перед поворотом Стімсона із Женеви на весну ц. р. Літвінов пустив пробний балон у цій справі. Представники Радянщини і Зл. Держав стрінулися і підчас розмови поставили Літвінові питання, чи Радянщина схотіла би на випадок її визнання зліквідувати третій інтернаціонал і його пропаганду у Зл. Державах. Літвінов мав відповісти, що Радянщина згодилася би виректи всякої пропаганди у Зл. Державах, однак не може зліквідувати третього інтернаціоналу, бо він незалежний від уряду.

В обороні радянських границь в Азії.

На Далекому Сході відбулися великі маневри радянських військ під командою ґен. Бліхера. Завданням маневрів було відбити японський напад з Манджурії в напрямі Байкалу. Після маневрів відбувся у Хабаровську зїзд радянських старшин, на якому вирішили резолюції про необхідність оборони радянських границь в Азії перед кожним ворогом.

Суперники Гувера.

До вибору президента Злучених Держав стає аж 6 кандидатів. Крім кандидата ґеспубліканського, теперішнього президента Гувера і кандидата демократичної партії Рузвельта висувають ще власні кандидатури соціялісти, комуністи, лібералі і безробітні. Розуміється, крім обох перших всі інші кандидатури не мають найменших виглядів здобути потрібну скількість голосів.

Причина болівійсько-параґвайського конфлікту.

Як повідомляє американська преса, причиною болівійсько-параґвайського конфлікту є не пустинна та неврожайна країна Ґран Чако, але боротьба за доступ до моря. Болівія має нафту, але не має доступу до моря, ані до сплавних рік. Найдогіднішим для Болівії морським портом є Якуіба в Арґентині. Щоби дістатися до того порту, болівійський уряд, а властиво звязана з ним чужинна консорція задумує повести коштом 10 до 15 міліонів фунтів стерлінґів величезний нафтотяг зі Санта Круц на власній території до арґентинського тихо-океанського порту Якуіба. Цей нафтотяг мусів би переходити почасти крізь територію республики Чіле і Параґваю, де болівійський уряд хотів би дістати концесію на будову складів, варстатів і річного порту над Ріо Пількомайо.

БЕЗРОГИ ЗА АВСТРІЙСЬКЕ ВИНО.

Між Польщею й Австрією станула компензаційна умова, на основі якої Польща дістає право вивезти до Австрії кілька тисяч штук безрог більше, ніж передбачує нормальний континґент. Зате Польща буде спроваджувати з Долішньої Австрії вино, якого досі ще не спроваджувала.

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла“.** Попереднє (184) число „Діла“ заняло городське староство, сконфіскувавши допис із Волині. Є це 27-а конфіската „Діла“ в цьому році.

— **Ревізії в Яворівщині.** В Нагачеві перевела поліція ревізію у селян Івана Турка, Данька Сойка і Мих. Маха в справі рільного страйку. В селі появилися були на стовпах відозви в українській мові від польської соціялістичної партії, що закликала домагатися від двора по 2 зол. за день жнивної роботи. В Наконечнім перевели ревізію у Марії Ребець, в Черниляві у Федора Перуна. Шукали за нелеґальними відозвами, але без успіху.

ВІДГУКИ ДНЯ.

INTELIGENTIA MILITANS.

Ми знову сиділи на веранді, але вже далеко-далеко від місця вчорашнього мого фейлетону.

Побідкавши над крізою, цінами сільських продуктів і ржою на пшениці, ми перейшли на політику.

— Ви там у Львові робите угоди, ходите на чорні кави, берете участь у Східних Торгах, але ми, пане-той, ми — село — інакше справу ставимо.

— Якжеж ви ставите?

— Не попускаємо ані на йоту. Над нами, пане-той, давно перейшлиб до денного порядку, колиб ми так поводилися, як славетна столиця. Зуб за зуб, око за око! Нема жадних вихилясів. Політична лінія мусить, пане-той, бути проста, а політичний підхід недвозначний.

— І я так думаю.

— А бачите. Дайте мені кожного з вас на пару днів, а я його вже пане-той, переконаю. Мені багато дечого не подобається з наших політичних потягнень, але я що — пйонок, не маю впливу. Тут, на місці роблю так, як уважаю за відповідне і думаю — добре роблю.

— Наприклад?

— Наприклад возьмім таке: Є в нас постерунок поліції. Я їм таку школу даю, що вони мало зі шкіри не повискакують.

Знаю з досвіду, що в неодної катеґорії людей шкіра груба і тверда, то й цікаво було довідатися, на чім це вискакування полягає.

— В який спосіб?

Мій співрозмовець підвівся з крісла і кивнув на мене.

— Ходіть, то вам покажу! — сказав з загадочним усміхом.

Ми зайшли до його канцелярії.

— Отсе, саме, той зуб і те око! — показав на плік паперів.

— Щож це є?

— Візвання до староства, до суду, ріжні кари і посвідки заплачення тих кар. Вишукують кожну найменшу дрібницю і зараз роблять уживток. А я собі: за кожний ухил — донесення.

— А з яким успіхом?

— Тут річ не в успіху, а в самій справі.

Глянув на гору паперів і з тріюмфом усміхнувся.

— Це все тільки за останній рік. За минулі роки маю сховане в шафі. Буде з пять разів стільки. Все там знайдете: і пси, і кури, і санітарні відносини, і вибори, і конскрипції і що душа забажає. Одного пса мені забили, а за решту, то я вже заплатив стільки, що здається, пане-той, нема таких дорогих псів у цілій Галичині.

Було очевидне, що щиро радіє з тієї псячої обставини, бо затирав нервові костисті руки і підморгував густою бровою.

— То вас ціла та історія коштує трохи.

— А ви як гадали?! Назбирається того зо сто золотих на рік. Часом і більше. Але це дурниця. Головна річ — не уступати.

— І це вже вся школа, яку ви їм даєте?

— Або то мало?! Але пождіть, це ще не все. Як іду коли попри котрого, як подивлюся, то його всі чорти беруть...

— — — — — — — — — —

Вже давно вирвало мене авто з місця осідку знайомого непримиримця, а я ще довго роздумував над його справами. Цікаво, якби він зробив совісний білянс із цілого того „інтересу“.

Чи вийшов би додатний?!

Галактіон Чіпка.

З НИНІШНИМ ЧИСЛОМ ВИСИЛАЄМО ЧЕКИ П.К.О., ЯКИМИ ПРОСИМО НАДСИЛАТИ ПЕРЕДПЛАТУ.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА ВЕРЕСЕНЬ ЗОЛ. 4·—.

ЗАЛЕГЛА ПЕРЕДПЛАТА ПО СТАРІЙ ЦІНІ ЦЕ Є ЗОЛ. 5.— МІСЯЧНО ПО ЧЕРВЕНЬ ВКЛ.

— **Важне для молодих лікарів.** Дотеперішня практика виказала, що найкраще ведеться тим молодим лікарям українцям, які відважилися покинути місто й осілив якомусь більшому селі серед українського елементу. З одного боку селяни мають вигоду і радо користають з місцевої лікарської допомоги, з другого боку лікар вільний від брудної нераз конкуренції чужоплемінних лікарів. Маючи це на увазі, позволю собі поручити нашим молодим лікарям на осідок село Купчинці над Стрипою, що з ріжних оглядів дуже догідне для лікарської практики, бо в місці є залізнича стація, село лежить близько Тернополя (година їзди), довкруги живуть національно свідомі й заможні селяни, а що найважніше можна там дуже дешево найняти просторий мурований дім з гарним садом над Стрипою, в якому жив колись і ординував емер. фізик бл. п. д-р Гладишовський, маючи зовсім гарні доходи. Цей дім буде від 1. листопада до винайму. Місцеве і доокличне селянство дуже радо повитає там нашого інтелігента. — **С. К.**

— **Зі стрийської слідчої тюрми.** Повідомляють нас зі Стрия, що там сидять від половини березня ц. р. у слідчій вязниці такі політичні вязні: Федорика Осип, Вільшинський Василь, Пасічний, Вільшинський Богдан, Луців Федір, Калинович Кузьма, Марцун Гриць, Михайлевич Михайло, Синовудський Микола, Кокіндяк Гриць, Браковський Михайло, Косаренко, Стефанишин Микола, Гасин, Кантаровський Дмитро, Коруль Федір, Гирчин, Репета, Фраек Михайло, Хоминець Богдан. Крім того відбуває там кару 2-літньої тюрми політ. вязень Чабан. Вязні ці — студенти, селяни, робітники — не дістають майже ніякої допомоги, не одержують теж ні книжок ні ґазет, бо якось ніхто ними не цікавиться...

— **Редукція потягів.** З днем 1. жовтня ц. р. залізнича влада має припинити деякі потяги, що не виказують достаточної пасажирської фреквенції і не покривають коштів їзди.

— **В Познанщині а в нас?** Окружний суд у Познані увільнив від вини і кари чотирьох членів ОВП (обуз вєлькєй Польскі), С. Плюцінського, Ст. Камінського, І. Вінклера і Ч. Гоцьвінського, потягнених до відповідальности за те, що знищили портрет Пілсудського в будинку староства.

— **Втеча вязня підчас ескортування.** У Варшаві підчас ескротування арештованих комуністів від слідчого судді до арешту вирвався вечором і почав утікати комуніст інжинір Юрій Кошербінський. За втікачем сторожа дала кілька стрілів, але хибила і втікач пропав.

— **Відкриття нових островів.** Проф. Самойлович повідомив радієвим шляхом з ледолому „Русанов“, що відкрив на північному Ледовому Океані архіпеляг невідомих островів, положений на 75°41' північної ширини і 81°20' східної довжини.

— **Два громи в мечет.** Над сербським містечком Печ біля альбанської границі лютилася буря і наробила великої шкоди. Грім ударив у мінарет у хвилині, коли муецін накликував вірних до молитви, й положив його трупом на місці. Другий грім ударив у мечет наслідком чого завалилася копула, падучи на вірних, що молилися в середині. Трьох убило, пятьох ранило тяжко, а багатьох легко. Цей випадок викликав серед магометан пригноблююче вражіння.

— **Конкурс мужеської краси** відбувся в купільній місцевости Довіль. Було кільканацять кандидатів. Вибирали й голосували жінки при цілому апараті виборчих інтриґ. Побідив француз Жакен, вчитель руханки з Трувіль. Другу нагороду краси дістав вірменин Курджан, третю барон д'Юберґ, мадяр.

— **Летунська катастрофа** склалася біля Позднання. Підчас лету пор. Петрашкевича у висоті 400 метрів вибухнула бензина і цілий літак спалахнув вогнем. Упавши на землю, розлетівся на кусники, догорюючи до кінця. Поручник погиб.

— **В часах господарської** крізи. Здається, що в Канаді нема практичніших і ощадніших фармерів від тих, що живуть в окрузі Меґрет, на південь від міста Летбридж в провінції Алберта. Недавно писали канадійські газети, що фармери годують телята яйцями, мішаючи їх з молоком. Це правда. Замісць продавати тузин яєць по 5 центів, краще нехай їх зїдять телята, яким така мішанина з яєць та молока дуже смакує і вони швидко ростуть та товстіють. Зате фармерам лишається більше молока на виріб масла й сира. Тепер-же, коли фармери довідалися, що фунт смаровила по 16 центів не є найдешевшим продуктом до смарування їхніх рільничих машин, вони рішили вживати дешевшого смаровила, а саме свого масла, якого фунт коштує там 10 центів, і смальцю по 9 центів за фунт. Кажуть, що таке смаровило є вдоволяюче, колеса швидко обертаються і грошей фармерам більше лишається.

— **Дрібні вісти.** Львівські пекарі обнизили з днем 22. п. м. ціни хліба на 2 сот. — Із судового арешту в Косові втікли, виломивши мур, два вязні Андрій Несторук і Мик. Фелещук, останній арештований під замітом убивства жандарма Романкевича. — На Замарстинові під Львовом підрізав собі горло муляр Мартин Козидра, не могучи перенести злидні своєї

жінки. — У Смільнику-Лютовиськах згорів до тла тартак із деревним матеріялом. Загальна шкода: 50.000 зол. — На шосі з Люблина до Варшави перевернувся автобус до рова, наслідком чого один пасажир згинув а 11 потовклося.

— **Особиста перевірка нотарів.** У звязку з останніми подіями у львівському нотаріяті президія апеляційного суду рішила перевірити здібности поодиноких нотарів до виконування свого уряду. Бо показалося, що деякі нотарі виконують свій уряд понад 40 років, мають 70 до 80 років життя і находяться у фізичному та умовому упадку, наслідком чого заріжають приватні клієнти та суспільні установи. Нотарі, щодо яких буде стверджене, що вони нездібні виконувати якслід свій уряд, будуть звільнені зі свого становища. Те саме робиться в окрузі краківського апеляційного суду.

— **Союз Студентів еміґрантів** оповіщує: Інформаційне бюро Союзу полагоджує приняття до всіх европейських і позаевропейських країв на шкільний рік 1932/33 та інформує про умовини студій і побуту за границею. Будучи в постійному звязку з університетськими осередками за границею, має точні дані, що дають змогу орієнтуватися у виборі місця студій. Для товаришів з провінції інформаційне бюро полагоджує візи, знижені та безплатні, залізничі знижки, переклади і леґалізації документів (50 проц. знижки) та видає міжнародні академічні леґітимації. У всіх тих справах звертатися до академічного інформаційного бюра при Союзі студентів-еміґрантів у Львові, вул. Шайнохи 1/II., щоб заощадити собі непотрібні неприємности і кошти. Інформації дає секретаріят в урядових годинах 9—12 і 4—6 (писемно —порто).

— **Зредуковане обезпечення.** Заведення обезпечень умових робітників у Варшаві обскубало знову умових службовців, яким від нового року буде прислугувати право старечої ренти. Цим разом займається службовцями, що в дні 1. січня ц. р. скінчать 65 років життя і були в часі від 1. січня 1928 р. без перерви заняті та затруднені. Старечу ренту можуть побирати службовці після 5 років обезпечення у висоті 40 проц. пересічної платні обезпеченого, обчисленої на основі цілого часу обезпечення. Тепер задумують обнизити цю ренту з причини фінансового стану заведення. Покищо це торкається тільки Варшави, опісля прийде черга на інші міста.

СПОРТ.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ.

ЛЬВІВ. **Україна комб. — Сокіл IV. 3:0 (1:0).** Змагання, до яких Україна виставила грачів з другої і третьої дружини, відбулися в пятницю 19. ц. м. на грищі С.-Б. і мали тренінґовий характер. Сокіл грав у десятку, одначе був проте майже рівновартним противником. Суддював п. Труш М.

ЛЬВІВ. **Степ — Огніско 1:0 (1:0).** Змагання за мист. Ц-кляси. Ворота добув Паньків. Суддя п. Набелец.

ЛЬВІВ. **Степ — Імператор 2:2 (0:1).** Змагання за мист. Ц-кляси. І цим разом українська дружина Степу виказала свою вищість над непобідженим дотепер нікам Імператором (попередні змагання виграв Степ 2:1). Ворота для Степу добув Грицай. Суддя мгр. Шварц.

САМБІР. 13. 8. **Ольд-Бої (Дністер) — Ольд-Бої (Ж. К. С.) 1:1 (0:1).**

Дністер — Ж. К. С. 1:1 (1:0). Товариські змагання.

САМБІР. 15. 8. **Дністер — Корона II. 2:1 (2:0).** Чергові змагання за мистецтво Ц-кляси вирішив Дністер у свою користь з вислідом 2:1. Змагання ці замітні тим, що Корона, мистець Б-кляси у стрийській окрузі, виставила до них комплетну I. дружину з такими тузами, як Штаерман, Мельнарович, Вертер і ін. Дністер грав дуже гарно й амбітно і заслужено виграв ці змагання.

На 21. ц. м. заповіджені мистецькі змагання Дністра з місцевим „Стшельцом", а 28. ц. м., в день великого відпусту в самбірській церкві, спроваджує Дністер на товариські змагання С. Т. Скалу з Мостиськ.

Дописи.

КАЛУЩИНА. *(Діточі садки.)* Повітовий Кружок „Р. Ш." підняв працю над поширенням діточих садків у повіті. В цім році удалося оснувати 4 нові Кружки „Р. Ш." та 6 діт. садків, а саме: в Новиці, Бережниці, Завою, Голині, Берлогах і Калуші. Цей останній веде жіноцтво „Союз Українок". В неділю 7. 8. садки дали спільний попис у Калуші та прегарно виконали спільні вправи, нап. танки і т. п. До кращих садків слід зачислити садки у Новиці і Бережниці. Є надія, що в другім році число садків значно збільшиться, бо заінтересовання села до садків велике.

САМБІРЩИНА. *(Гостина театру Когутяка по наших селах.)* Від якогось часу гостить по селах Самбірщини театр під дир. Когутяка, що складається з кільканадцяти осіб. Вистави того театру мають для наших селян величезне значіння, бо вони підносять селян культурно, а молодше покоління, згуртоване в амат. гуртках, учиться від акторів, як повинна виглядати добра амат. вистава навіть на найбіднішій сільській сцені. В перших днях серпня ц. р. гостив театр Когутяка в селі Лютовиськах, пов. Самбір. Вистави йшли щодня, а навіть двічі денно. Село Лютовиська невеличке, тому й дохід з вистав був скромний, та проте члени трупи цим не зражувалися. Дуже гарно грали пп.: Грузьова, Левицька, Єрофей, Кобрин і Яцімовський. Інші знову залишили по собі милу память своїми танками і співами. Як остання вистава відбулася „Маруся Богуславка", яка поділала так на видців, що буквально всі вони мали сльози в очах. По такій виставі розвивається в селі широка дискусія на різні теми, люди призадумуються, міркують, як то воно колись було, словом — є це для селянства велика розвага й наука. За гостину в Лютовиськах складає дружині театру Когутяка щиру подяку ціла громада і бажає членам тої трупи якнайкращих успіхів у дальшій їх праці.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Олександер Лопушанський, емер. управитель школи в Яжові Старім, помер дня 6. серпня ц. р. в Яворові у 68. році життя. Похорони відбулися дня 8. серпня 1932. В. Й. П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20.VIII. 1932. за масло експортове та десерове пріма 2·80 зол., за літру молока 17—18 сот., літру сметани 0·90 зол., кварок 3·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Цирк Станевських, площа Бема.

Щодня атракційна вистава, початок в год. 8.30 веч. У суботу та неділю по дві вистави: в 4. год. попол. і в 8.30 веч.

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.

Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Леґіон вулиці".

АТЛЯНТІК (давніше Лев) **нечинне.**

КАСІНО: „Анна Кареніна" (звукова версія).

КОПЕРНИК: „Піднебесний романс".

МАРУСЕНЬКА: „Піднебесний романс".

МІРАЖ: „Парада кохання".

ОАЗА: „Над гарним, синім Дунаєм".

ПАН: „Як жінка гарна".

ПАЛЯС: „У лікаревім кабінеті", „Скотленд-Ярд".

ПАСАЖ: „Двобій у літаку" (Том Мікс).

ПРОМІНЬ: „Асфальт".

СОНЦЕ: Підчас ферій нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Я тебе лише кохав", „Король Конга".

УТІХА: „Острів затоплених скарбів".

ХИМЕРА: „Жінки застрайкували".

Закордонне радіо.

Вівторок, 23. серпня 1932.

Братислава (278.8) 20.10 Авдиція, 22.20 Циг. музика. **Бреслав** (325) 16.30 Шубертові пісні, Курт Бекер (бас). **Міляно** (331.4) 20.30 Оперетка. **Штутгарт** (360,6) 21.10 „Алеко" оп. Рахманінова (на осн. Пушкіна „Цигани"). **Букарешт** (394,2) 20.45 Спів. **Білгород** (430,4) 20.00 Спів, 20.30 Концерт. **Рим** (441,2) 20.45 „Льодолєта" оп. Масканія. **Прага** (488,6) 18.30, 20.35 Пісні, 21.00 Фібіхові твори. **Відень** (517,2) 20.00 Віденська оперетка. **Харків** (937,5) 15.15 Гумор, 16.10 Концерт молоді, 18.30 Концерт для села, 20.00 Оркестра, солісти, 24.00 Комунікати, оп. арії. **Калюндборг** (1153,8) 15.30 Концерт, 24.00 Ратушеві дзвони.

Львівське радіо.

Вівторок, 23. серпня 1932.

11.58 Час, 12.20, 12.45, 15.25 Грамофон, 12.40 Метеорольоґічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 16.10 „Сумна справа" зал. для дітей, 16.15 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Урбаністичні проблеми вел. метрополій світа", 17.00—19.15, 20.00—23.30 Трансм. з Варшави, 19.45 Техн. скринька.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

В Стрию є до винайму 4 морги поля по 100 зол. за морг. Зголошення до 1-го вересня: Стрий, Конаржевського 31, О. Борисові. 232 1—2

Вступні іспити до III. кляси дівочої гуманістичної гімназії Р. Ш. у Львові (Театинська 10) для тих учениць, що покінчили VI. клясу вселюдної школи, відбудуться дня 2. вересня ц. р. о год. 9. — Зголошення приймає Управа гімназії від 24. серпня кожного дня між 11—12 год. 234 1—3

ПОДЯКА.

Прибиті тяжким горем по несподіваній страті Найдорожчого Мужа, Батька й Дідуся, бл. п. Олександра Лопушанського, емр. управителя школи, складаємо отсею дорогою щиру подяку всім, від кого зазнали ми сердечного співчуття і розради. Зокрема щиру подяку складаємо Всч. Отцям: о. деканові Львові, о. канонікові Мокрівському, о. Залітачеві, о. Шерстилові, о. Доложицькому, о. Барилякові й о. Огородникові за провід у похоронах і відпровадженні тлінних останків Покійного на місце вічного спочинку. О. канонікові Мокрівському за прощальні слова над домовиною. Вп. Панству Морозам, Паням Олі і Славі Морозівним, п. Галі Крайчиківній, п. С.Ханіній та Ігуменатові Монастиря СС. Василіянок за ласкаву поміч і розраду в тяжких хвилинах. Кревним, Товаришам (кам). Громадянству Старого Яжева, міському хорові і всім Знайомим за ласкаву участь у сумнім похороннім обряді.

Жінка і діти.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПРИЙМУ на станцію і харч учеників або учениці середніх шкіл. Зголошення письменні до 24 ц. м., устні від 24. серпня. Евгенія Кордубова, вул. Пілсудського 23, партер, дв. 24. 192 2—2

ПРИМІЩЕННЯ для учнів у Станиславові. Запевнений педагогічний нагляд, поміч в науці, здоровий і обильний харч. Станиславів, вул. Голуховського 74. **Целевич.** 238 1—4

МАЮ до продажі: Нову каменицю комфортову, городчик, 4 покої вільні, бічна Потоцького, 4 проц. довг 20.000 зол. Ціна 85 тисяч, готівка 65.000 золотих, комірне 9.000 зол. річно нетто. Нову комфортову камяницю, 2. дільниця при трамваю, комірне 600 золотих місячно, довг 25 тисяч золотих, ціна 60.000, готівка 35 тисяч золотих. Нову комфортову камяницю, бічна Листопада при трамваю, комірне 800 золотих місячно, ціна 10.000 долярів, довг 5.000, готівка 5.000 долярів. Нову комфортову камяницю, бічна Личаківської, городчик, комірне 50 долярів місячно, довг 4 проц. 3.000, готівкою 3.500, ціна 6.500 долярів. Передвоєнну одноповерхову, 6 вікон фронту, віздова брама і партеровий дім, 2. дільниця при трамваю, без довгу, разом ціна 2.700 долярів. Парцелю 116 сяжнів, Мурарська, бічна Сапіги, 550 долярів. Парцелю 90 сяжнів, Богданівка побіч церкви, 340 долярів. Брюховичі коло Львова, вілля, 2 покої, кухня, город, 5.000 золотих. Зимна Вода, вілля, 7 кімнат, город, 12.000 золотих. **Знесіння**, вілля, 3 покої, кухня, город, 15.000 золотих. **Голоско**, дім, 2 покої, кухня, стайня, 350 сяжнів городу, 600 сяжнів поля, 1600 долярів. **Винники** коло стації, поверхова вілля, нова, 6 моргів городу, саду і поля, господарські будинки — і багато інших по ріжним цінам продасть **Ігнат, Львів, Куркова 24.** 207 3—3

НА СТАНЦІЮ прийму 2—3 панночки. Окрема кімната, піяніно дома. М. Калимонова, св. Петра ч. 19 в. 216 2—2

ВСЕ РУХАНКОВО-СПОРТОВЕ приладдя дістанеш найдешевше в одинокій українській спортовій кооп. **„Пласт"**, Львів, Городецька 95. 175 x

ШКОЛА КРОЮ, (жіночі, діточі та біливарство), вписи від 24. 8. щоденно передполуднем. М. Козловська, Академічна ч. 22. 240 1—5

УЧЕНИЦІ приймаю на мешкання з удержанням, Львів, Сикстуська 58 А, II. пов. м. 6. 241 1—3

УЧИТЕЛЬКА шукає лекції на цілий рік із вселюдних шкіл. Зиновія Косарівна, Полівці п. Джурин. 231 1—2

Ширіть наш часопис!

СТУДЕНТ університету, довголітний і солідний інструктор обійме лекцію на цілий рік за скромною винагородою. Вчить успішно і за успіх ручить. Листи до „Діла", під „Праця". 230 1—1

УЧИТЕЛЬКА, зредукована, здібна, з довшою практикою шукає цілорічної лекції на виїзд. Зголошення до Адм. „Діла" під „Учителька В. К.". 240 1—3

ПРИЙМУ учениці на станцію, фортепян до диспозиції, вул. Тарновського 34. Соневицька. 219 2-2

ФОРТЕПЯНИ, піяніна випозичаю. Пілсудського 21, I. п. **Ганак.** 222 1—5

ПОКІЙ для двох учеників до винайму при урядничій родині у Львові, вул. Театинська 7, II. пов. у подвірю на право двері ч. 15. 239 1—1

УЧИТЕЛЬКА з 10-літньою практикою пошукує лекції з обсягу семиклясівки та нижчих кляс ґімназійних. На бажання гра на фортепяні. Ласкаві зголошення із поданням умовин до Адміністрації „Діла" під „Емеритована учителька". 1-1

ДОБРА СТАНЦІЯ для учеників (або учениць) нижчих кляс середніх шкіл, педагогічний нагляд і поміч у науці. Львів, вул. Павлинів 14 а, II. п. М. Ш. 226 1—3

АБСОЛЬВЕНТКА семинара, відзначаюча учениця, сирота по священику, пошукує лекції з обсягу народних шкіл. Вакинини, Задільско, п. Сможе коло Сколього. 227 1—2

КОРИСНА льоката грошей! Гарні парцелі у здоровій дільниці Львова дешево на продаж. Можу евентуально злитись будовою. Інж. Манастирський, Львів, вул. Павлинів 17. 228 1—4

ПОКІЙ і кухня, електрика, дешево до винайму в Зимній Воді. Карло Левицький, Рудно-Осічина, п. Зимна Вода. 1-1

Найдешевші книжки!

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.